

Specifikační tabulka interpretačního testu

	Krátké básnické texty	Delší básnické texty	Krátké prozaické texty	Delší prozaické texty	Srovnání textů
A. Identifikační dovednosti: prvotní reprezentace a plánování					
„odhadnout, jaké interpretační možnosti a stopy text nabízí a na co by mohlo být plodné se při interpretaci zaměřit“					✓
„zvolit modus interpretačního uvažování, který má potenciál být pro daný text perspektivní“					✓
„racionálně odůvodnit prvotní intuitivní porozumění textu či prvotní pocity z textu“					✓
B. Relační dovednosti: hierarchizace a usouvztažňování					
„pojmenovat vypravěčskou perspektivu textu a její důsledky, příp. zachytit (jazykově vyjádřenou nebo implicitní) motivaci, zaujatost či záměry mluvčího či vystihnout jeho autostylizaci“		✓	✓	✓	
„charakterizovat postavy textu, jejich názory, motivace a emoce, které prožívají, a vysvětlit příčiny či důsledky“			✓	✓	
„popsat a analyzovat vazby a vztahy mezi postavami, jejich mocenskou hierarchii, napětí či útlak“			✓		
„pojmenovat, jak text prezentuje různé skupiny postav (např. stejného pohlaví, genderu, národnosti, rasy či sociální vrstvy)“		✓		✓	
„analyzovat argumentaci vypravěče či postav textu, odhalit ideové podloží argumentů, manipulativní techniky či logické lapsy“		✓			
„určit, jak subjekty díla přistupují ke svému prostředí (světu), jaké jeho fungování předpokládají a jak o něm hovoří“			✓	✓	
„vystihnout, jakého modelového čtenáře text předpokládá a jaké jsou dopady této implikace“			✓		
„vystihnout vzdálenost a rozdíly mezi subjekty, k nimž se text (i různými způsoby) obrací (např. mezi předpokládaným posluchačem a oslovovaným subjektem), a vysvětlit efekty této vzdálenosti“		✓			
„sémantické modelace textu (nalézání významových ohnisek a polarit)“	✓		✓		
„vztáhnout k textu jeho název (či název souboru, z něžž text pochází)“			✓		
„popsat použití kontrastu v textu a vysvětlit jeho významový potenciál (spočívající např. v jeho ostrosti či neostrosti, překvapivosti či stereotypičnosti)“	✓		✓		

„vystihnout témata textu, příp. obecné veličiny (typu čas, láska, domov, smrt, národ, smysl života, bůh...), jichž se text dotýká“			✓		
„identifikovat pasáže, v nichž text odkazuje či naráží na jiné texty, příběhy, díla (příp. sám na sebe), vystihnout způsoby, kterými tak činí, a pojmenovat vztah mezi texty“				✓	
„zachytit a formulovat etické předpoklady či morální apely obsažené v textu, postihnout, jakou podobu mají v textu různé hodnotové koncepty (jako svoboda, pravda apod.)“		✓			
„v textu identifikovat, pojmenovat a odůvodnit místa cizosti či čtenářsky zarážející“				✓	
„vzájemně usouvztažňovat různá obrazná pojmenování v textu (nalézat jejich souvztažnosti a protichůdnosti, charakterizovat jejich zdrojovou oblast atp.)“			✓	✓	
„vysvětlit, jaké implikace jsou v textu otevírány použitou obrazností.“	✓		✓	✓	
„pojmenovat atmosféru textu a vysvětlit, čím je evokována“			✓		
„vnímat a pojmenovat emoce a smyslové vjemy evokované textem ve čtenáři“			✓	✓	
„vnímat zvukovou stránku textu jako potenciálně významotvornou“			✓		
C. Kombinační, reflexivní a formulační dovednosti: syntéza a finální reprezentace					
„postřehnout kontrastující, opakující se a gradující prvky textu a odhalit tak, které děje, prostory, postavy, myšlenky, pocity apod. nesou zásadní význam“	✓		✓	✓	
„vystihnout tezi, myšlenku či sdělení textu, vnímat nesamozřejmost její přítomnosti a odůvodnit, z kterých prvků či rovin textu vyplývá“				✓	
„obohatit čtení textu srovnáním s textem jiným, souvztažným (např. na základě tématu, žánru, autora, dobové estetické normy...)“					✓
„kriticky reflektovat vlastní dílčí závěry, přehodnocovat je a navracet se do předchozích fází“					✓
„odhalit a zhodnotit interpretační rozhodnutí v adaptacích textu (přepisech či převodech do jiného média)“				✓	
„stanovit na základě dobových estetických očekávání tehdejší pravděpodobnost různých výkladů či vnímání textu“					✓